

UZASADNIENIE

Wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 8 kwietnia 2016r.

I

Prywatnym aktem oskarżenia J. B. został oskarżony o to, że:

1. W dniu 6 czerwca 2015r. w R. chwycił M. P. za przedramiona, popchnął powodując upadek na twarde podłoże prawym barkiem i głową, a następnie gdy się podniosła uderzył ją ręką w twarz – w wyniku czego doznała stłuczenia przedramion z rozległymi podbiegnięciami krwawymi, stłuczenia prawego barku i głowy w okolicy skroniowej prawej oraz jaramowej lewej, a także uszkodzenia okularów, tj. o przestępstwo z art. 157 § 2 kk,
2. W tym samym czasie i miejscu znieważył M. P. słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, tj. o przestępstwo z art. 216 § 1 kk.

II

Po przeprowadzeniu rozprawy Sąd Rejonowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2016r. uznał oskarżonego J. B. za winnego popełnienia czynu zarzuconego mu w pkt 1 aktu oskarżenia stanowiącego przestępstwo z art. 157 § 2 kk z tym, że z jego opisu wyeliminował zwrot „a także uszkodzenia okularów” i czynu zarzuconego mu w pkt 2 aktu oskarżenia stanowiącego przestępstwo z art. 216 § 1 kk przyjmując, że obu tych czynów dopuścił się w warunkach art. 31 § 2 kk mając w znacznym stopniu ograniczoną zdolność ich rozpoznania i pokierowania swoim postępowaniem. Na podstawie art. 66 § 1 kk oraz art. 67 § 1 kk Sąd postępowanie karne o te czyny warunkowo umorzył na okres próby 1 roku.

W pkt II wyroku Sąd zobowiązał oskarżonego, na podstawie art. 67 § 3 kk, do zadośćuczynienia M. P. za doznaną krzywdę poprzez zapłatę na jej rzecz kwoty 2000 zł. w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku.

III

Pełnomocnik pokrzywdzonej - oskarżycielki prywatnej M. P. wniósł o sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroku wskazując, że wniosek dotyczy wyłącznie pkt II wyroku, a więc orzeczenia o zadośćuczynieniu.

IV

Mając na uwadze treść wniosku pełnomocnika oskarżycielki prywatnej, na podstawie art. 424 § 3 kpk, Sąd ograniczył uzasadnienie wyłącznie do kwestii objętej wnioskiem pełnomocnika, a więc do rozstrzygnięcia o zadośćuczynieniu.

Omawiając powyższą kwestię na wstępie należy zauważyć, że przedmiotem postępowania karnego jest czyn zabroniony. Zgodnie z art. 115 § 1 kk, czynem zabronionym jest zachowanie o znamionach określonych w ustawie karnej. W niniejszej sprawie, przedmiotem postępowania były dwa czyny zabronione wskazane w prywatnym akcie oskarżenia, a mianowicie czyn przewidziany w art. 157 § 2 kk i czyn przewidziany w art. 216 § 1 kk. Czynu zabronionego określonego w art. 157 § 2 kk dopuszcza się ten, kto powoduje naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia trwający nie dłużej niż 7 dni. Czynu zabronionego określonego w art. 216 § 1 kk dopuszcza się natomiast ten, kto znieważa inną osobę w jej obecności albo choćby pod jej nieobecność, lecz publicznie lub w zamiarze, aby zniewaga do osoby tej dotarła. Mając więc na uwadze tak opisane znamiona wyżej wskazanych typów czynów zabronionych, które zostały zarzucone oskarżonemu, Sąd przypisując sprawstwo obu tych czynów zmuszony został pominąć w opisie pierwszego z nich – o znamionach określonych w art. 157 § 2 kk, zwrot „a także uszkodzenia okularów”, ponieważ zachowanie takie nie należy do znamion typu czynu określonego w art. 157 § 2 kk ani tym bardziej określonego w art. 216 § 1 kk. Uszkodzenie okularów, a więc uszkodzenie rzeczy ruchomej potencjalnie może

realizować ustawowe znamiona typu czynu zabronionego określonego w art. 288 § 1 kk albo czynu zabronionego jako wykroczenie określone w art. 124 § 1 kk – w zależności od wartości szkody. Pierwszy z nich podlega ściganiu wyłącznie z urzędu przez oskarżyciela publicznego, zaś drugi w trybie przepisów postępowania w sprawach o wykroczenia. Mając zatem na uwadze powyższe oraz fakt, że postępowanie w niniejszej sprawie dotyczyło czynów ściganych z oskarżenia prywatnego, Sąd zmuszony był pominąć w opisie czynu pierwszego znamię wskazujące na uszkodzenie okularów.

Bezpośrednią i oczywistą konsekwencją powyższego jest brak podstaw prawnych i faktycznych do orzekania odszkodowania za uszkodzone okulary, ponieważ ich uszkodzenie nie należało do ustawowych znamion żadnego z czynów będących przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie. Na poparcie powyższego zapatrywania prawnego można powołać wyrok Sądu Najwyższego dnia 31 sierpnia 2008r. (V KK 228/07), w którym sformułowano następującą tezę: „Zgodnie z treścią art. 67 § 3 kk w przypadku warunkowego umorzenia postępowania karnego, sąd obowiązany jest: po pierwsze – do nałożenia na sprawców obowiązku naprawienia szkody wyłącznie wówczas, gdy powstanie szkody w zakresie dóbr pokrzywdzonego jest następstwem popełnionego przez nich przestępstwa; (...)”.

W świetle treści art. 67 § 3 kk odpadły zatem podstawy do orzekania odszkodowania w jakimkolwiek zakresie i pozostała kwestia orzeczenia zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Niewątpliwie bowiem bezpośrednim następstwem zachowań oskarżonego o znamionach określonych w art. 157 § 2 kk i art. 216 § 1 kk było doznanie przez pokrzywdzoną M. P. krzywdy. Bez wątplenia krzywda jest okolicznością niewymierną, nie poddającą się bezpośredniemu przeliczeniu na pieniądź. Zdaniem Sądu, szacując wysokość zadośćuczynienia należy mieć na uwadze przede wszystkim zobiektywizowane poczucie krzywdy i charakter zachowania oskarżonego, a także jego właściwości i warunki osobiste i majątkowe. Splot tych czynników doprowadził Sąd do uznania, że właściwą kwotą zadośćuczynienia w niniejszej sprawie jest 2000 zł. Istotą zachowania oskarżonego było spowodowanie u pokrzywdzonej lekkich obrażeń ciała i znieważenie jej przy tym słowem wulgarnym. Okoliczności te, choć karygodne, nie zawierają znacząco wysokiego stopnia szkodliwości społecznej, tym bardziej, że zachowanie oskarżonego nie miało charakteru publicznego. Ponadto, ze względu na stwierdzoną przez biegłych psychiatrów i psychologa znacznie ograniczoną poczytalność u oskarżonego, bez wątplenia i stopień jego winy nie może być uznany za znaczny. Znacznie ograniczona poczytalność jest bowiem okolicznością znacznie ograniczającą stopień winy. Nie należy także zapominać, że oskarżony jest osobą ubogą, utrzymuje się bowiem z emerytury w wysokości niespełna 1900 zł. miesięcznie. Wszystkie te czynniki wskazują na to, że zadośćuczynienie w wysokości 2000 zł. jest sprawiedliwą reakcją na przypisane oskarżonemu czyny.

Podstawą prawną orzeczenia zadośćuczynienia był przepis art. 67 § 3 kk. Przepis § 4 art. 67 kk stanowi, że przepis art. 74 kk stosuje się odpowiednio. Zgodnie z art. 74 § 1 kk stosowanym odpowiednio, Sąd zobligowany był do określenia terminu wykonania obowiązku zadośćuczynienia. Sąd określił ten termin na 6 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku. Mając bowiem na uwadze niewielkie dochody oskarżonego i konieczność zabezpieczenia mu niezbędnego utrzymania, Sąd uznał, iż będzie on w stanie zapłacić pokrzywdzonej kwotę 2000 zł. w terminie 6 miesięcy.

Dnia, 5 maja 2016r.

SSR Rafał Mnich

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)

05.05.2016r. SSR Rafał Mnich